

PÄRNU RANNAALA ARENGU AVALIK ARUTELU

7. juulil 2016 Pärnu rannapargis

Arutelu dokumentatsioon Linnalaborilt

31. august 2016

Tutvustus.....	2
Arutelu ülesehitus.....	2
Kutse Facebookis.....	2
Kategooriad	3
1. Identiteet, üldine vaade.....	3
2. Teenused	4
3. Liikuvus.....	5
4. Tegevused	6
Arutelu.....	6
5. Hoonestus.....	7
6. Turvalisus.....	8
Ettepanekud ürituse facebooki lehel	10

Fotod Linnalabor ja Pärnu linnavalitsus

PÄRNU RANNAALA ARENGU AVALIK ARUTELU

Tutvustus

Millal ja kus:	7. juulil 2016 Pärnu rannapargis
Korraldaja:	Pärnu linnavalitsus, Linnalabori kaasaaitamisel
Läbiviijad:	Andres Sinimeri (Pärnu politseijaoskonna juht), Epp Vahtramäe, Maria Derlõš, Regina Viljasaar, Anni Müüripeal, Siiri Treufeld, Sander Palin (Linnalabor)
Osalejad:	Vt nimekiri dokumendi lõpus.

Arutelu ülesehitus

Kohalviibijatel paluti nimetada märksõnu või püstitada küsimusi, mis on nende jaoks rannaala puhul olulised. Märksõnad ja küsimused kirjutati jooksvalt märkmepaberile, pausi ajal grupeerisid Linnalabori esindajad need kuude kategooriasse:

1. idenditeet & üldine vaade
2. teenused
3. tegevused
4. liikuvus
5. hoonestus
6. turvalisus

Järgnes arutelu iga kategooria juures, mida juhtis Linnalabori esindaja, kes tegi ka märkmeid. Osalised said vabalt ringi liikuda ja eri teemadesse panustada. Õhtu lõppes iga kategooria juures räägitu kokkuvõttega.

Laudkondades räägitu kasutas Linnalabor Pärnu rannaala struktuurplaani lähteülesande koostamisel. Siinsesse dokumeti on koondatud kõik arutelu käigus tehtud märkmed olenemata sellest, kas neid kasutati lähteülesandes. Dokumendi lõpus on ürituse facebooki lehele kirjutatud ettepanekud.

Kutse Facebookis

[Pärnu rannapiirkond - Täna? Homme? Tulevikus?](#)

Public · Hosted by Pärnu linn

Rannapiirkonna tuleviku teemal ootavad Linnalabor, Pärnu Linnavalitsus ja Pärnu politseijaoskond kõiki kaasa rääkima.

07. juulil kell 17.00 on kõik huvilised oodatud Pärnu Rannaparki kaasa rääkima teemal, milline võiks olla Pärnu rannapiirkond tulevikus.

- *Milliseid teenuseid ranna-alal vajame?*
- *Millised tegevused on ranna-alal oodatud?*
- *Kas teekond randa ja rannast ära on mugav kõikidele kasutajatele ja transpordiviisidele?*
- *Milliseid uusi/täiendavaid infrastruktuure vajab ranna-ala, selleks et tagada nii kohalike kui ka külastajate rahulolu ja meeldiv puhkus?*
- *Rannapiirkonna turvalisus.*

Arutelu toimub Pärnu Rannapargis, Supeluse- Ranna pst- Lehe-Tammsaare pst vahelises osas.

Tule ja võta head mõtted ja ideed kaasa!

Kohtumiseni!

Kategooriad

1. IDENTITEET, ÜLDINE VAADE

Käivitavad märksõnad

- 1) Jätta kõik muutmata – kõik on hästi
- 2) Ahistavad piirangud versus vana arenguala?
- 3) Äärerannad - kus, kuidas sinna jõuda?
- 4) Üks rand “Liust Laoni”
- 5) Rannala laiendamine - kuidas võiks?
- 6) Pole ainult merelinn, vaid ka jõelinn
- 7) Rannapromenaad võiks olla päev läbi aktiivne, ühendatud ja terviklik
- 8) Ühtne disain, terviklik lahendus, piiratud ala
- 9) Alad, kus rohkem ruumi inimestele, mitte teenustele
- 10) Pärnu rosin, mis võiks olla maamärk?
- 11) “Põhjamaine laguun”

Arutelu

- 1) Kohalikele meeldivad privaatsed rannad, nende kohta võiks rohkem teavet anda külalistele. Nt sildid.
- 2) Igal pool ei taha teenuseid, kommerts on väsitav ja ei ole nii suurel määral vajalik. Inimesed tahavad tänapäeval rohkem rahu. Keskrand on ülerahvastatud ja kommerts poolt ära rikutud. Väliskülalistega sinna ei läheks, nemad viiks salarandadesse. Ja külaline tahab midagi uut näha, mitte vana asja.
- 3) Praegu käiakse nt Mai rannas. Vaja, et see säiliks metsikumal kujul, ei ehitataks täis, et oleks mõnus.
- 4) Et säiliks eri piirkondades rohelised oasid.
- 5) Raekülla tullakse, sest lehmad on ees, muidu ei saa meere äärde. Varem hajus seltskond (lehmad on, kuna on kohustus niita – kohalikud arvasid, et nad võiks ise niita siis ju ka, kui see vaid inimesi hajutaks).
- 6) Taastada Põllu tn ots mere äärde, praegu on lehmad ees. Deltaplaanide hoovõturajaks.
- 7) Kohalike omavalitsuste piirid takistavad arengut, ei saa aru, kellega peab mis asja ajama. Ala peaks vaatama terviklikult.
- 8) Rail Baltic rikub ära imelised ujumisvõimalused.
- 9) Vana-Pärnu randa võiks teha ka lemmikloomade ujutamise koha
- 10) Suured alad on Pärnu arengus kinni pandud
- 11) Sesoonsus on suur probleem
- 12) Park jms on kuluallikas, ei tooda raha
- 13) Tuleks kergendada kohalike võimalusi ettevõtlusega tulu teenida
- 14) Oli klaasist rannakohvik rannas varem, nüüd oleks taas vaja
- 15) Igaühele oma maitse järgi niširand, igaühel oma tõmbenumber. Nt loodusturism – linnuvaatlus.
- 16) Parem turundus randadele, sh surfidele
- 17) Areng peab toimuma, ei saa alasid rangelt piirangute alla panna
- 18) Nišid, identiteedid tuleb tekitada igale rannale, praegu mingi igavus igal pool. Piirangute poolt välja suretatud.
- 19) Jõeäärte arendamine väga oluline.
- 20) Haljastus on sel aastal taandarenenud.
- 21) Jõe peal liigub üks paat, sadamaala laguneb.
- 22) Jaasoni rada on väga tänuväärt tegemine.
- 23) Tünnisauna kohti võiks olla rohkem, praegu üks on. Ise käiks küll jahedama ilmaga kui hind on vastuvõetav.
- 24) Promenaadi kioskid on väikesed, sellisena piiravad.
- 25) Jalgpalliala juures võiks rohkem teenindavaid putkasid olla.

2. TEENUSED

Käivitavad märksõnad

- 1) Hooajalisus. Kuidas muuta Pärnu rohkem aastaringselt aktiivseks? Millised ettevõtted saaksid sellesse panustada?
- 2) Hetkel toitlustus rannas üheülbaline, võiks aga olla mitmekesisem ja kvaliteetsem.
- 3) Millised on rannaala n-ö tõmbe teenused, mida prioritseerida, eelistada ja toetada. Kas surfamine, või burksiputka?
- 4) Millised on tõmbeüritused? Kas rannaalale on vaja suuri festivale nagu Weekend nt?
- 5) Rand kui majanduslik mootor!
- 6) Rohkem mitmekesisust rannaalale läbi ajutiste kauplemislubade (kiirmenetlus).
- 7) Kus saab duši all käia, riideid vahetada?
- 8) Kuhu panna asjad randa minnes (hoiukapid)?
- 9) Rohkem avalike tualette ranna ja kesklinna vahel
- 10) Määrata kvaliteedi sertifikaat kohalikele ettevõtetele. Motiveerida kvaliteeti tõstma.
- 11) Läbimõeldumad teenused väliskülalistele (nt ingliskeelsed giidid ja info)

Arutelu

- 1) Ranna-ala sobib pigem ajutistele (hooajalistele) toitlustuspakkujatele. Rannakülastaja/supleja pigem tahab kiirelt toitu kätte saada. Idee arendada promenaadil ja rannas välja kvaliteetset tänavatoidu söögikohti-putkasid.
- 2) Kui teha Supeluse tn rohkem jalakäijatele ja arendada teenuseid rohkem - sobivad püsipakkujad (aastaringselt tegutsevad) toitlustuse jm teenusepakkujad, et tänavaruum tagada tänavaga aktiivsust mitte ainult suvel.
- 3) Kus lubada hooajalisi pakkujaid ja kus aastaringseid? Kuidas paigutada hooajalisi teenuseid nii, et aastaringseid pakkujaid ei oleks liigselt survestatud.
- 4) Luua rohkem paindlikkust ja vabakonkurentsi teenusemaastikul. Praegu valitakse toitlustusepakkujaid suhteliselt kinniselt ja ainult selle põhjal, kes pakub rohkem. Pole väärtuspõhist süsteemi, kuidas valikuid tehakse. Idee väljastada päeva, nädala ja kuu müügilubasid, et võimaldada väiksematel tegijatel oma teenuseid ja tooteid pakkuda (vanamemmi pirukatega, käsitöölisel, suitsukala, hooajalised marjad, tänavakunstnikud- ja muusikud jms).
- 5) Luua ala, kus oleks võimalik eelnevatel tulla vabalt turuleti moodi asja taha müüma. Kas teha statsionaarseid struktuure või pigem modulaarseid-liigutatavaid, mida igaüks saab rentida? Kas nad peaksid olema kõik ühtse disainiga või teadlikult eklektilised. Kuhu neid sel puhul paigutada?
- 6) Eelistada mitmekesisemat teenusepakkujate maastiku. Lähtuda mitte ainult sellest, kes maksab koha eest rohkem. Oluline mainekujundamise küsimus. Kes peaks läbi viima rannaala teenustepakkujate kvaliteetkontrolli? Kas linn?
- 7) Mida teha rannas halva ilmaga? Mudaravila, SPA-d...
- 8) Kuidas toetada linnaruumiliselt, et inimesed teaksid, kuhu minna, millised teenused kuskil paiknevad, mida kuskilt saab...
- 9) Muinsus- ja looduskaitsepiirangud on väga tugevad ning pärsivad ettevõtluse arengut (rannaala laiendamine, Supeluse tn-l teenuste laiendamine)
- 10) Ollakse kinni vanades väärtustes. Pärnu kui vinguv küürukas vanamemmi.
- 11) Rannaalale on vaja uudseid tegevusi ja teenuseid, mis oleks ka tugevamalt seotud merega (kalapüük nt). Ligipääs ja avatud merele ei ole piisavalt realiseeritud, veepotentsiaal unarusse jäetud (ka jõe puhul).

3. LIIKUVUS

Käivitavad märksõnad

- 1) Autodega juurdepääs - kas peab otse autoga randa pääsema?
- 2) Parklad (promenaadi ääres)
- 3) Rattaga Lottemaale & Valgeranda
- 4) Ligipääsetavus paadiga
- 5) Supeluse tn suvel autodele suletud? Supeluse liiklus.
- 6) Liiklusturvalisus (Segwayd rannas, Supeluse tn kiirus)
- 7) Jalgrattahoidjad
- 8) Parkimine Surfi juures (pargi arendus?)

Arutelu

- 1) Grupis arutleti erinevate liikumisviiside üle. Leiti, et uusi parklaid rannaalal ei ole tarvis, pigem tuleks pakkuda alternatiivseid lahendusi jõudmiseks randa nii turistidele kui kohalikele. Näitena toodi välja, et arendamist vajab kergliiklustee, mis võimaldaks jalgrattal liikuda mööda rannikut ka kõrvalomavalitsustesse ehk rattatee võiks katta ala Lottemaalt kuni Valgerannani. Sealjuures on oluline ohutus ja terviklikkus - et vahepeal ei peaks liiklema tänavatel.
- 2) Jalgratastega seondult leiti, et täiendamist vajavad ka jalgrattahoidlad, mida peaks olema kogu rattatee ulatuses aga ka kesklinnas, mitte ainult rattateede ääres.
- 3) Samuti toodi välja, et võiks arendada Pargi&Reisi süsteeme, mis võimaldaks auto jätta rannaalast kaugemale ning kasutada ühistransporti (näiteks mööda rannaala liikuv suvebuss) jõudmaks rannaalale. Buss võiks samuti ühendada omavahel erinevaid randu Valgerand - Vana-Pärnu - Pärnu rand - Mai rand - Raeküla rand. Toodi välja, et väga oluline on ka tulevaste kruisituristide suunamine rannapiirkonda, nähakse ohuna, et kruisituristidele pannakse käima ainult bussid kaubanduskeskustesse.
- 4) Tähtsaks peeti, et tuleks katkestada "ringliikluse" võimalus randa viivatel teedel ehk kujundada praegune Supeluse tänav selliseks, mis ei võimalda seal kiirendada ja oleks autojuhtidele praegusega võrreldes ebamugavam kasutada. Supeluse tänava sulgemine suveperioodil autodele täielikult ei leidnud poolehoidu. Leiti, et pigem võiks sellest kujundada jagatud ruumi põhimõttel toimiva tänava.
- 5) Lisaks nähti, et perspektiivi oleks ka veetranspordil, ühendades randu sel viisil ning võimaldades ühendusi ka jõge mööda. Praegusel hetkel on peamiseks mureks see, et jõelt ei avane vaateid, mida turistidele tutvustada. Lisaks puuduvad hetkel juurdepääsud rannale nii paadi kui jettidega.
- 6) Olulise aspektina toodi välja ka rannaniitude korrastamisega (linnalehmad) halvendatud ligipääsud jalakäijatele. Samuti juurdepääsu linnuvaatlustornile, mis suurvee ajal katkeb. Enam on probleem Raekülas, kus praegu hoiavad kohalikud ise jalgrajad randa avatuna.
- 7) Ettepanekud rannaala arendamiseks:
  - a. Mitmekesisendada erinevaid liikumisviise rannaalale jõudmiseks
  - b. Samaaegselt turistidele ja kohalikele suunatud transpordivõimalused
  - c. Randa viivate jalgradade korrashoid
  - d. Pargi&Reisi süsteemi arendamine
  - e. Veetranspordisüsteemi arendamine (sh paadi ja jettidega randa pääs)
  - f. Jalgrattahoidlate süsteemi loomine (nii rannaalal kui kesklinnas)
  - g. Kergliiklusteede terviklikkus ja ühenduvus naaberomavalitsustega
  - h. Supeluse tänava kujundamine jagatud linnaruumiks

4. TEGEVUSED

Käivitavad märksõnad

- 1) Aktiivsuse suunamine jõe äärde
- 2) Varjualused - tuul, päike, vihm
- 3) Kas peaks randa tsoneerima või las olla nagu on
- 4) Mänguväljakud
- 5) Eraldi lasteala randa?
- 6) Kas rannas peaks olema suured festivalid?
- 7) Mis peaks toimuma autovabal Supeluse tänaval?
- 8) Määrata selgelt, mida saab kus teha
- 9) Mite kribu kõik koos vaid läbimõeldumalt
- 10) "Tervise" taga olev park - ühtse kujundusega mänguala?
- 11) Linnaiaiad
- 12) Linnaruum võiks ka harida
- 13) Lemmikloomad rannas?

Arutelu

- 1) Varjualused, mis pakuvad kaitset tuule, päikese ja vihma eest. Mõte teha eraldi lasteala, kuid arutelu käigus leiti, et seda pole siiski vaja.
- 2) Linnaruum/ rannaala võiks mh olla hariva iseloomuga. Võimalus selleks on luua linnaaianduse ala hetkel kasutuseta seisvale Pärnu rannapargi alale. Seda soodustab ka spade lähedus. Linnaaias on tegevusperspektiiv mh senioridele, kohalikele teemast huvitatutele kui ka turistidele. Pargialal võiksid olla ka infoviidad (mitmes keeles) erinevate taimede kohta.
- 3) Rannamelu kõrval tuntuks puudust ka vaiksemast nurgakesest/ lehtlast, kuhu saaks eemalduda lõõgastuma peale rannaskäiku või päevitamise vahepeal. Seal võiks mh olla võimalus tegeleda meditatsiooni, joogaga jne. Selle ala läheduses võiks asuda ka rannaraamatukogu.
- 4) Külmemaa hooaja tarvis võiks luua mere äärde mõned vaatega paviljonid vms, kus saab ka nt talvel merevaadet nautida, samas pakase ja tuulte eest varjul olles.
- 5) Kõik ehitised/ rajatised võiksid olla võimalikult looduslähedase disainiga/ materjalidest.
- 6) Suur murekoht on, et hetkel puuduvad nii rannaalal kui ka teel kesklinna avalikud tualetid. Samuti soovitakse võimalust peale suplust või päevitust end dushi all loputada/ jahutada. Lahendus välidušš.
- 7) Mh mainiti, et surfiala võiks konkreetsemalt tähistada. Hetkel probleem, kui väikelastega satutakse liialt järsku jetide/ surfarite lähedusse (suured lained jne).
- 8) Suvisel ajal võiks rohkem pakkuda ka veepealseid tegevusi (a la banaanisõit, skooter, ujuv saun jne).
- 9) Probleem naisterannaga, mis on halvasti tähistatud. Sageli katkestab perede jalutuskäigu rannapargi poolt randa ootamatult. Probleem just lastega.
- 10) Surfikeskuse/ Aloha juures on talviti olnud omaalgatuslik jäärada. Kas on võimalik seda ametlikult teha?
- 11) Rannapargis võiks talvel olla võimalus suusatamiseks/ uisutamiseks. Samuti on seal hetkel puudulik valgustus.
- 12) Pimedamal ajal võiks korraldada erinevaid valgusinstallatsioone, mis ilmentaks hetkel kasutuseta ruumi.
- 13) Mehed tundsid rohkem puudust erinevatest sportimise võimalustest. Soovitakse nt sobiva pinnasega väljõusaali.
- 14) Supeluse tänaval võiks olla jõuluturg, samuti tänavaturg suvehooajal.
- 15) Talvel võiks pargis/ rannaalal olla lumelinn.
- 16) Mainiti, et laste mänguala võiks olla ühtsema kujundusega (a la Ventspiis).
- 17) Üldiselt domineeris grupis arutelu rannapargi ja selle võimalike funktsioonide üle. Hetkel park selgelt alakasutuses.

5. HOONESTUS

Käivitavad märksõnad

- 1) Kuidas rannaala hoonestada?
- 2) Avalik sektor kui takistaja või edendaja?
- 3) Milline võiks olla hoonestus, kas tihendada?

Arutelu

- 1) Surfilaagrite füüsiliselt suurem kohalolu. Üks Pärnu rannaala eripära on selle madalus ning tänu sellele on rand ideaalne surfamise algajatele. Väidetavalt on Pärnu rand maailma tasemel surfirand. Surf ise otseselt palju linnale sisse ei too, kuid kolmandatele osapooltele tuleb kasum surfituristide majutusest ning toitlustamisest. Hetkel on surfiklubi konteineritest tehtud hoones aeg oleks ehk anda surfiklubile püsivam ehitis rajatis. Surfiklubi hoone võiks funktsioneerida mereäärse spordiklubina (jooga, väljõusaal või venituskoht). Lisaks surfiklubi hoonele võib kaaluda ka korralikku kaabliparki, kus surfajad sõidavad motoriseeritud kõite abil. Surfiklubi omanik näeb kaablipargi kohana Natura puitraja keskel olevat vesist ala. Potentsiaalselt saaks seda talvel kasutada ka lumelaudurid.
- 2) Natura alade piirangute kompamine. Pakuti välja kaks võimalust, kuidas aktiveerida Pärnu randa ääristavad roheala. Pärnu rand võiks olla Mai rannaga läbi Natuura ala ühendatud klaastunneli abil, mis lubaks inimeste läbipääsu, töötakse eraldi atraktsioonina ning jätkaks looduse puutumata. Teine mõte oli Pärnu jõe poolsesse Natuura alasse, kus on palju vesiseid sopistusi laiendada jahisadamat. See annaks sellele pargile unikaalse funktsiooni ning julgustaks seal ka kergliiklusteete teket.
- 3) Merevaatega restoran. Praegult muinsuskaitse all olevasse Kuuse ja Ranna puieste risti krundile 5 korruseline hoone, esimene korrus läbitavad ja läbinähtavad äripinnad. Hetkel ei ole Pärnus preždiisikat merevaatega restorani.
- 4) Laululava. Tuua mereäärde elavat muusikat. Üks idee oli ehitada isoleerimata, kuid kaetud laululava, mida talvisel ajal soojendaksid infrapuna lambid. Koorilauluks, jazz, tänavakunstnikud.
- 5) Ujuvad supelsillad ja hooned. Ajalooliselt on Pärnu rannas olnud ujuvad supelsillad. Võiks kaaluda nendele analoogsete, kuid pikemate ja laiemate (hooajaliste?) sildade rajamist, mis viiksid inimesed kergema vaevaga sügavasse vette ujuma ning eraldaks füüsiliselt surfiranna ujumisrannast. Suppelsildade külge pakuti välja ka hulpivaid hooned, näiteks kohvik.
- 6) Rannasöökla. Kunagi oli Pärnu rannas rannasöökla, kuhu rannakülastajad võisid otserannast trikoos lõunatama minna. Hoone oli ehitatud suure tuulekindla alaga ja ajutiselt. Kaaluda suure mahulist ajutist hoonestust Pärnu randa.
- 7) Hoonestus peab arvestama kuni 3 m veetõusuga.
- 8) Promenaad on ratastega ülekoormatud. Reguleerida rattateed.
- 9) Kapid randa
- 10) Sportlastele jooksmise või rulatamise ringid, terviserajad mis jookseksid osaliselt ka rannas.
- 11) Rannaalal võiks olla üks mediteerimispaavilion
- 12) Pärnu rand võiks olla paremini ühendatud muuliga.

6. TURVALISUS

Käivitav märksõna

- 1) Kas rand on praegu turvaline?

Arutelu

- 1) Mõnuainete kättesaadavus – Tehti ettepanek, et kuna suurimat probleemi põhjustab alkoholi liigtarbimine rannas, mis toob kaasa agressiivsust ning hooletust nii kaasrannaliste kui ka enda suhtes, tuleks alkoholi müümispunkte rannal piirata või üldse seda mitte ranna-alal pakkuda. Sellele lisaks toodi välja, et ranna-alal tuleks rangelt keelata klaastaara kasutamine.
- 2) Rannapromenaadi haljastus – Rannapromenaadi ääristav haljastus on praegu kõrge ning tekitab sopistusi ja pimedaid nurki, mille taha narkomaanid või joodikud end osavalt ära peidavad. Esmased pruukimised tehakse just seal ning seejärel valgub probleem rannajoonele. Uus haljastus võiks olla madalam ning vältida sopistuste tekkimist.
- 3) Jalgrataste, velokartide, tasakaaluliikurite jt selgem tsoneerimine – ühe peamise ohuna toodi välja jalakäijate ning liikurite ebaselget tsoneerimist. Hetkel on kõik justkui jagatud pind, milles jalakäijad on tihtipeale ohustatud. Liikurite juhid on tavaliselt noored, kellele pakub inimeste vahel sõelumine hasarti. Selle vältimiseks pakuti välja, et rataste rentimise teenused võiksid olla kõik vaid ühes punktis – näiteks keskel. Praegu asetsevad need nii promenaadi otspunktides ja keskel? Shared-space korral võiks kruisimiskiirus olla maksimaalne lubatud kiirus. Samuti on puudulik ratastoolidega juurdepääs randa. Liikurite ligipääs võiks olla reglementeeritud KOVi poolt.
- 4) Hädaabitelefoni – Paljud inimesed ei tea, milliseid teenuseid rannavale osutab. Seega käiakse pigem nutitelefonidega Google's, kui otsitakse abi spetsialistidelt. Toodi näide, et rannas võiksid olla telefoniputkad, mis töötaksid teabe kiirliinina. Sarnased putkad on ka kiirteede ääres ning tunnelites, et vajaduse korral abi kutsuda. Rannas võiksid need töötada teavitusteenusena – näed kedagi uppumas või kusagil on keegi läbustamas/rüüstamas/midagi ära varastatud, infoliinina – mida teha, kui oled end ära põletanud jne.
- 5) Puuduvad riiekapid – Mittepärnakale on keeruline leida kohta, kuhu oma asju jätta. Võiks olla kapiteenus, kuhu oma üleriided ning väärtesemed turvaliselt ära panna. (M-parkimine kapile)
- 6) Rattaparklate puudus – rattaga randa tulijatel puudub koht, kuhu oma rattaid kinnitada ning tihtipeale seotakse see puu või tänavaposti külge, mis risustab promenaadi üldpilti.
- 7) Vesiliikurite keelustamine ranna-alal – Toodi välja, et see võiks potentsiaalne oht olla, kuigi teisalt lükati see väide ümber, sest see pidavat juba praegugi keelatud olema. - konkreetseid alad kus võib sellega tegeleda
- 8) Autoparklad – Autodega saab parkida liiga lähedale ranna-alale. Suurte rahvamasside korral on autodega inimeste vahel sõelumine selge ohuallikas. Parkimiskohti ei tohiks kaotada, vaid tuleks teisendada uude kohta. Vastasel juhul tõstavad rannaga külgnevate tänavate elanikud häält, sest pargitakse nende majade ette.
- 9) Ranna pst – Autode väljatõrjumine suviseks ajaks. Sealhulgas parkimise keelustamine. Muul ajal sooviti Hollandi tüüpi ristmikuid hea valgustusega ning ühesuunalist liiklust.
- 10) Rannabuss – Hetkel käivat ranna ja kesklinna vahel üks eraettevõtte rannabuss, kuid see pidavat täielikult umbes olema rannailma korral.
- 11) Päästemasinate juurdepääs ranna alale – Päästeameti esindaja tõi välja, et suvisel ajal puudub vajadus suure päästeautoga ranna-alale ligipääsuks. Lume ja jää korral aga soovitakse, et suurele päästemasinale oleks kõvaaluseline pind ning piisav manööverdamisruum. Praeguses olukorras lõhuvad nad ranna puitpõrandat, mis pole nii suurte koormuste vastuvõtmiseks mõeldud. Teised päästeameti juurdepääsuteed tuleks kaasajastada.
- 12) Ranna valgustus – kuigi mulle endale tundus see olema veidi puudulik just promenaadi otstes, toodi mitmetel kordadel välja, et rannaala on vägagi eeskujulikult valgustatud.
- 13) Rannapatrull – puudub korraline patrull rannas.
- 14) Ranna-alal puuduvad päästevestid

- 15) Rannavalve hange – Hanke võidab alati vähempakkumine, mis on üsnagi ebaeetiline, sest seda tehakse inimeste arvelt. Sellest tulenevalt puudub väidetavalt rannavalvel vajalik nõuetekohane inventar.
- 16) Hooajaline rannakaamera - Pärnu rannas võiks olla mobiilne kaamera, mida oleks võimalik hooajavälisel ajal mujale linna peale paigaldada.
- 17) Purskkaevu juures on ratastooli või lapsekäruga liikujatel liiga kitsas.
- 18) Üldiselt jäi kõlama foon, et turvalisusega ollakse vägagi rahu.

Ettepanekud ürituse facebooki lehel

Piret Mägi 4. Ja 5. juunil 2016

- Milliseid teenuseid ranna-alal vajame?
- Millised tegevused on ranna-alal oodatud?
- Milliseid uusi/täiendavaid infrastruktuure vajab ranna-ala, selleks et tagada nii kohalike kui ka külastajate rahulolu ja meeldiv puhkus?

Tundub põnev teema! Juba mõnda aega pole olnud ranna-aladel peale turisminduse näha ka suuremas plaanis midagi loodavat. Rand on siiski selle riigi, selle linna, kohalike inimeste koht, kodu, elupaik, elamise paike. Siitpoolt täitsa rohujuure tasandil kaasa mõeldes - vajame vast midagi, mis oleks mitmekülgne, edasiviiv, arendav, innovaatiline. Kodune. Inimlik.

Vaid meeldivat puhkeala - seda saavad pakkuda väga erinevad keskkonnad. Ent mis võiks olla eripära, miks tulla just sellesse kohta? Ja teisalt, kas turisti (kes peale põgusat ja meeldivat külastust siiski vägagi kiiresti oma päris elukohta naaseb) kõrval võiks tekkida erakordseid boonuseid kohalikule - et kohalik tahaks end siduda, arendada, panustada?

Meeldiva puhkuse osas - mõtlen, et tasub puhkuse kõrval rõhuda vast ka sisemisele arengule. Peale selle, et tulla puhkama, siis kuidas kohalik saaks keskkonnast jätkusuutlikku kasu. Ja kas piirkond võiks saada atraktiivseks erinevatel hooaegadel. See vast eriline pähek! Millegi tootmine/ uurimine/ pidev vajalik tegevus?

Mõned mõtted ka:

Tallinnas uus Kalaranna nuti-tee www.tehnopol.ee/eliko-loi-eesti-koige-nutikama-tana.../

...ja seda nuti-tee näeb veebis siin: www.eliko.ee/smartstreet/

Ning muidugi väga oluline - peale selle, et üks tee on nutiplutiöko, siis miks see vajalik on? Mis see edasi teeb? Kui elekter ära kaob, inimese nutitelefonil aku tühjaks saab, kas siis on ka nuti-täavast kasu? Või ettevõtjal on kasu? Kas ettevõtja kasu toidab kohalikku elu ja olu? Mis sellest nuti-lahendusest paremaks saab? Mis on perspektiiv?

Loov-ettevõtlus-keskus, innovatsiooni labor. Tarkuse ja teadmiste sissetoomine kaugemalt, kui omaenda naabrimees, hea tuttav või soodsa teenuse pakkuja.

Uurimis-teaduskeskus koos kvaliteetse avatud galerii/ labori/ teaduskeskuse/ vms'ga. Merevee uurimine otse avatud ranna kõrval? Ilmajaam, mis uurib ilma Marsil? Kuul? Vahemeres? Eesti vetes leiduvate kõikide kalade (mitte nagu Rlia loomaaed, kus pooled puurid rohtu kasvanud ning teistes on loomake peidus) akvaarium/ uurimiskeskus/ kasvatus/ aretus/ linnaresto + hinnatud a la carte resto 12kuud/a. Kui juba, siis juba.

Pärnumaa tervistav muda?! See on avalikkusest päris kadunud. Mudavannid avalikkuse ette? Kohalike kaasamine, et nad ka ise teaks, miks oli see kunagi hiilgus? Miks enam ei ole.. Sest et kohalike jaoks kujunes see kummaliseks luksuskaubaks ja võõranduti? Miks peaks kohalik kaasa mõtlema? Miks peaks keegi teine kaasa mõtlema? Mis võiks olla see, mis igapäevase elu paremaks teeks ning kohalikku hoopis kaugemale ei ehmataks?

Mis on meie materjalid? Liiv? Savi? Puit?

Mis on meie (kadunud) oskused? Mis on maailmas kaduv oskus?

Mis on maailmas vajaminev oskus, tegevus?

Sellised ideed. Lasin mõttel rännata ja tiibu lehvitada. Ei midagi konkreetset ega kindlat, kuid ehk pakub veidi lisa teie mõtete katlasse. [...]

Kuidas see veetaseme tõusu prognoos välja näeb - nii u mõnekümne aasta lõikes? Vahest peaks vees hulpiva linna arenduse peale mõtlema :).

Liivika Koolme 6. juunil 2016

Oleme tuttavatega ammu arutanud, et Pärnus puudub täiesti üks korralik autodevaba promeneerimise koht, mis "avatud" kaua, ka hilisõhtuti/varaõõseti. Asukoht peaks olema kindlasti eemal elumajadest, nt ranna kandis. Seal oleksid suveniiriletid ja erineva muusikaga hubased öökohvikud, mõni karussell vmt lastele jne. See meelitaks meile kindlasti turiste ja suvitajaid juurde, kui oleks soojal ajal ka hilisõhtuti õues tegevusi pakkuda. [Olemasoleval rannaäärusel - toim.] rajal saab küll meeldivat meremuusikat kuulata ja see täidab praegu väga hästi oma eesmärgi, isegi käin sageli jalutamas, aga sinna atraktsioonid, kohvikud ja suveniiriputkad ju ei mahu ega sobigi.